

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 82/11
V Lucemburku dne 8. září 2011

Stanovisko generální advokátky ve věci C-17/10
Toshiba Corporation a další

Generální advokátka J. Kokott má za to, že zákaz dvojího trestu (*ne bis in idem*) podle Listiny základních práv nevylučuje, aby v rámci EU zasahovalo proti jednomu a témuž kartelu v souvislosti s různými územími nebo časovými obdobími více orgánů pro hospodářskou soutěž

Český orgán pro hospodářskou soutěž byl za období před 1. květnem 2004 oprávněn uložit podle vnitrostátního práva sankce za protisoutěžní dopady celosvětové kartelové dohody pro plynem izolované spínací přístroje na území České republiky.

Projednávaný případ se týká mezinárodně činného kartelu, kterým si od 15. dubna 1988 až do roku 2004 četné evropské a japonské podniky celosvětově rozdělily trhy plynem izolovaných spínacích přístrojů¹. Jak Evropská komise², tak i český orgán pro hospodářskou soutěž uložily v této věci v roce 2007 účastníkům kartelové dohody pokuty v milionové výši. Český orgán pro hospodářskou soutěž však své řízení zahájil později než Komise a také své rozhodnutí vydal později. Český orgán pro hospodářskou soutěž se ve svém rozhodnutí rovněž omezil na to, že stíhal pouze důsledky kartelu v České republice za období před 1. květnem 2004, dnem přistoupení tohoto členského státu k Evropské unii; tento orgán přitom použil pouze vnitrostátní kartelové právo.

Společnost Toshiba a mnozí další účastníci kartelové dohody podali u Krajského soudu v Brně žalobu proti rozhodnutí českého orgánu pro hospodářskou soutěž. Mají mimo jiné za to, že protisoutěžní důsledky sporného kartelu v České republice před jejím přistoupením k Evropské unii již byly potrestány rozhodnutím Komise, které bylo vydáno dříve. Pokuta, kterou zvláště uložil český orgán pro hospodářskou soutěž, je tedy v rozporu se zákazem dvojího trestu (zásada *ne bis in idem*). Vnitrostátní soud by nyní od Soudního dvora chtěl vědět zejména to, zda zásada *ne bis in idem* v takovém případě, jako je projednávaný případ, brání použití vnitrostátního práva hospodářské soutěže vnitrostátním orgánem pro hospodářskou soutěž.

Ve svém stanovisku z dnešního dne poukazuje generální advokátka Juliane Kokott nejprve na skutečnost, že zásada *ne bis in idem* je na úrovni Unie uznána **za obecnou právní zásadu a podle článku 50 Listiny základních práv** jí přísluší postavení základního práva Unie. Podle této zásady **nesmí být nikdo stíhán nebo potrestán v trestním řízení za čin, za který již byl v Unii osvobozen nebo odsouzen konečným trestním rozsudkem podle zákona.**

¹ Plynem izolované spínací přístroje jsou hlavní součástí elektrických rozvodů, které slouží tomu, aby transformovaly elektrický proud o vysokém napětí na elektrický proud o nízkém napětí a obráceně. Jejich úkolem je ochrana transformátoru před přetížením nebo izolace elektrického obvodu a vadného transformátoru.

² Svým rozhodnutím K (2006) 6762 v konečném znění ze dne 24. ledna 2007 uložila Komise pokuty v celkové výši 750,71 milionů eur. Podniky, kterým byly pokuty uloženy, podaly u Tribunálu žaloby na neplatnost uvedeného rozhodnutí Komise a na snížení příslušných pokut, které jim byly uloženy: pokud jde o věci, které se týkají evropských podniků, viz rozsudky Tribunálu ze dne 3. března 2011, Siemens AG v. Komise ([T-110/07](#)), Areva, Areva T & D Holding SA, Areva T & D SA, Areva T & D AG, Alstom v. Komise ([T-117/07](#) a [T-121/07](#)), a spojené věci Siemens AG Österreich, VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co. KEG, Siemens Transmission & Distribution Ltd., Siemens Transmission & Distribution SA, Nuova Magrini Galileo SpA/Kommission ([T-122/07](#) až [T-124/07](#)), viz také tisková zpráva [15/11](#); pokud jde o věci, které se týkají japonských podniků, viz rozsudky Tribunálu ze dne 12. července 2011, Hitachi a další v. Komise ([T-112/07](#)), Toshiba v. Komise ([T-113/07](#)), Fuji Electric Co. Ltd v. Komise ([T-132/07](#)) a Mitsubishi Electric v. Komise ([T-133/07](#)), viz také tisková zpráva [70/11](#).

Sporný je v projednávaném případě podle názoru generální advokátky pojem *idem*, tedy otázka, podle kterých kritérií má být určeno, zda byly dotčené podniky znovu stíhány nebo potrestány *za totéž protisoutěžní jednání*, když jim český orgán pro hospodářskou soutěž uložil pokutu. Generální advokátka J. Kokott se vyslovuje pro to, aby zásada *ne bis in idem* zakotvená v právu Unie byla vykládána s **ohledem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva** (Štrasburk). Z toho důvodu je pro určení *idem* rozhodná pouze totožnost skutkového stavu. Rozhodná je tedy **totožnost materiálního činu chápaná jako soubor konkrétních okolností, které jsou vzájemně neoddělitelně spojeny**.

Generální advokátka J. Kokott poté zkoumá, zda se rozhodnutí Komise a rozhodnutí českého orgánu pro hospodářskou soutěž v konkrétním případě **týkají téhož materiálního činu, to znamená, stejného nebo v podstatě stejného skutkového stavu**. Dochází přitom k závěru, že předmětem obou rozhodnutí jsou sice protiprávní jednání mající původ v jednom a totéž mezinárodně činném kartelu, jinak ale vycházejí z různých skutkových okolností.

K tomu nejprve uvádí, že k materiálnímu činu v rámci kartelových deliktů nutně patří vždy **časové období a území, na kterém se kartelová dohoda protisoutěžním způsobem projevila, resp. mohla projevit**. V této souvislosti má zásada *ne bis in idem* zabránit tomu, aby v rámci EU několik orgánů pro hospodářskou soutěž nebo soudů v souvislosti se stejným územím a stejným časovým obdobím ukládalo podnikům sankce za protisoutěžní důsledky jedné a téže kartelové dohody. Zásada *ne bis in idem* nezakazuje, aby v rámci EU několik orgánů pro hospodářskou soutěž nebo soudů sankcionovalo omezení hospodářské soutěže jedné a téže kartelové dohody na různých územích nebo za různá časová období.

Vzhledem k tomu není v projednávaném případě podle názoru generální advokátky možné uplatnit zákaz dvojího trestu, **protože rozhodnutí Komise a rozhodnutí českého orgánu pro hospodářskou soutěž se netýká téhož území**. Rozhodnutí Komise je totiž nutno vykládat v tom smyslu, že jím nejsou trestána porušení pravidel hospodářské soutěže na území České republiky v období před jejím přistoupením k Evropské unii, tedy před 1. květnem 2004. Komise se jednak odvolává zvláště na dopady kartelu v rámci EU a výslovně uvádí tehdejší členské státy. Dále pak základem pro výpočet pokut byly obraty účastníků kartelu v EU z roku 2003, tedy před rozšířením, ke kterému došlo dne 1. května 2004. Konečně článek 81 ES (nyní článek 101 SFEU) jako právní základ rozhodnutí Komise nebyl před 1. květnem 2004 na území České republiky použitelný.

Celkově tak generální advokátka J. Kokott dospívá k závěru, že rozhodnutí Komise a rozhodnutí českého orgánu pro hospodářskou soutěž se netýkají stejného materiálního činu, takže český orgán pro hospodářskou soutěž svým rozhodnutím neporušil zákaz dvojího trestu (zásadu *ne bis in idem*).

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí Soudního dvora je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499